

Bijlage D – Vervolgen op de *Brederodekroniek* in N-4, N-6 en N-8

Inhoudelijke analyse van de vervolgen op de *Brederodekroniek*

In drie van de Nederlandse handschriften bevindt zich een vervolg op de *Brederodekroniek*: N-4, N-6 en N-8. In elk van deze handschriften is het vervolg aan het einde van de *Brederodekroniek* toegevoegd, door een latere hand. De verantwoordelijken voor de tekst van deze vervolgen moeten goed op de hoogte zijn geweest van het reilen en zeilen binnen de familie Brederode. De informatie in deze gevolgen komt namelijk min of meer overeen met het genealogische overzicht van de familie door Dek uit 1959 en in enkele gevallen bieden de vervolgen zelfs extra informatie.¹

Het vervolg in N-4 telt twee hoofdstukken. Het eerste handelt over de twee vrouwen van Walraven van Brederode en hun nageslacht. Een eerste verschil met het overzicht van Dek dient zich al gelijk aan: volgens het vervolg in N-4 stierf Walraven op 14 januari 1531, terwijl Dek het houdt op februari van hetzelfde jaar. Wat betreft Walravens eerste huwelijk met Margareta van Borselen en hun zoons en dochters stemmen Dek en het vervolg in N-4 overeen. Bij de bespreking van het tweede huwelijk, met Anna van Nieuwenaar, spreekt het vervolg over een dochter die in het overzicht van Dek niet voor komt:

“Dye vierde hyet Magdalena ende was een canonyekeisse te Thoon ende naderhandt trouden sy tegens vrunden raidt een eedel man vande vrouwe van Toorn uuyt het landt van Cleeff, wiens toenaem was Wyel.” (N-4, fol. 47v)

Het tweede hoofdstuk handelt over Reinoud III van Brederode en eindigt met diens dood 1556. Ook dit hoofdstuk verschilt op een aantal punten van het overzicht van Dek:

	Vervolg N-4	Dek
<i>Geboortedatum Reinoud III</i>	19 sept 1491	4 sept 1492
<i>Overlijden echtgenote</i>	20 feb. 1537	geen datum
<i>Overlijden zoon Philippus</i>	25 feb. 1556	1554
<i>Overlijden dochter Margaretha</i>	eind feb. 1554	31 mei 1554
<i>Over dochter Franchoise</i>	abdis Sainct Binot te Reims	"abdis in Frankrijk (?)"

Omdat de auteur van dit vervolg waarschijnlijk uit kringen rondom de Brederodefamilie afkomstig is kunnen deze gegevens eventueel gebruikt worden om Dek aan te vullen, danwel te verbeteren.

Hoewel de schrijver van het vervolg het meerendeel van zijn informatie kort en zakelijk brengt, toont hij zich tweemaal kritisch. De eerste keer doet hij dit bij de bespreking van de heerlijkheid Haverincourt dat toebedeeld was aan de derde zoon van Reinoud III: Lodewijk. Lodewijk, die een jaar na zijn vader (1557) sterft, heeft de heerlijkheid nooit bezeten, omdat zijn oudere broer Hendrik, later heer van Brederode, hem op valse wijze buiten spel zette: “alsoo synen oulsten broeder hem dye nyet laeten volgen en woude, om redenen dye hy wiste tallegieren waer uuyt soot scheen grooten twist gesprooten soude hebben” (N-4, fol. 48r). Kritischer nog is de schrijver van het vervolg in N-4 over de vele bastaarden van Reinoud III, hieraan wijdt hij slechts één venijnige zin:

¹ Dek, *Genealogie*. Het overzicht van Dek uit 1959 is de eerste publicatie van een geheel afgeronde genealogie en wordt gezien als het meest complete overzicht. Het is een centrale bron bij publicaties betreffende het geslacht Brederode. Zie ook: Verhoog, *Onvoltooide roem*, p. 24.

“Hy hadde van diversche vrouwen, eer hy syn huysvrouwe hadde ende oick nae haer doot, veel bastaerden, meer dan hy echte kynderen had by syn huysvrouwe, waarmede hy groot goet verquisten.” (N-4, fol. 48v)

De schrijver van het vervolg in N-4 is dus naar alle waarschijnlijkheid afkomstig uit de kringen rond de Brederode familie, maar staat niet geheel kritiekloos tegenover de telgen uit dit geslacht.

Het vervolg in N-4 laat zich vrij nauwkeurig dateren. Het laatstgenoemde jaar in het vervolg is 1557, het jaar waarin Lodewijk van Brederode sterft. Dit wijst op een datering ‘na 1557’, maar dit kan nog specifieker. De hand waarmee in N-4 het vervolg is aangebracht is namelijk ook verantwoordelijk voor drie adelskroniekjes in hetzelfde handschrift. Het betreft adelskroniekjes over de heren van Vianen, Egmond en Culemborg, waarvan de laatste tot 1564 loopt.² Het vervolg in N-4 kan dan nader gedateerd worden op na 1564. Een mogelijke *terminus ante quem* vormt vervolgens het niet vermelden van de dood van Robert van Brederode in 1566 in het vervolg op de *Brederodekroniek*. Hiermee kan het vervolg op de *Brederodekroniek* in N-4 gedateerd worden op ‘1564-1566’.

Volgens Korvezee zouden het toegevoegde vervolg en de adelskroniekjes over de heren van Vianen, Egmond en Culemborg in N-4 overeen komen met soortgelijke toevoegingen in N-6.³ Dit klopt echter niet. N-6 heeft een ander vervolg en de adelskroniekjes over de drie genoemde geslachten in N-6, komen niet overeen met die in N-4. Net als het vervolg in N-4, bestaat het vervolg in N-6 uit twee hoofdstukken, waarin de kinderen van Walraven II en Reinoud III van Brederode centraal staan. De schrijver van het vervolg in N-6 treedt hierbij echter minder in detail.⁴

Ondanks het feit dat dit vervolg minder nieuwe informatie oplevert, ligt het voor de hand om ook de schrijver van het vervolg in N-6 te rekenen tot de kringen rond de familie Brederode. Deze schrijver was, in vergelijking met de schrijver van het vervolg in N-4, bovendien minder kritisch. In het vervolg in N-6 leest men bijvoorbeeld niets over een mogelijke broedertwist tussen Lodewijk en Hendrik (zonen van Reinoud III) over de heerlijkheid Haverincourt. Wel wordt beschreven dat Lodewijk begraven werd “mit groter eeren ende sonder groter rouwe van sijnen broeder” (N-6, fol. 57v). Bij het vervolg in N-6 worden bovendien alle bastaarden bij naam genoemd en blijft een kritisch oordeel uit. Uit de laatste alinea van het vervolg in N-6 spreekt zelfs een bezorgdheid over het voortbestaan van het geslacht Brederode. Het betreft een alinea over de kinderloze Hendrik van Brederode, de laatste heer van Brederode. Als deze Hendrik zonder nageslacht zou blijven, zou dit het einde betekenen van het geslacht:

“Henrick worde nae syns vaders doot die twyntichste heer van Brederode ende van Vyanen, etc. Dese Henrick was een vroem, sterck ende stout man voer die vianden inden oirloghe. Hy nam te wyve een seer schoen frische ende eedele vrouwe, grave Humberts dochter van Nuwenaer, daer hy noch tertyt ghien kynder by en heeft, waer doer te beduchten is dat in hem sterven sal die rechte ende direct lynie des edelen ende hoechgeboren gheslachte van Brederode.” (N-6, fol. 58r)

² N-4, ff. 49r-57r.

³ E.H. Korvezee, ‘Merkwaardige handschriften’, p. 116.

⁴ Slechts enkele verschillen met Dek: *Sterfdatum Walraven II*: vervolg N-6: 14 jan. 1531. Dek: februari 1531. *Zonen Charlotte (dochter Walraven II)*: vervolg N-6: Joost van Montfoort en Hendrik van Abbenbroek. Dek: niet genoemd. *Over Arthur (bastaardzoon Reinoud III)*: vervolg N-6: houder van licentiaat in de Rechten. Dek: licentiaat niet genoemd. Bovendien worden in het vervolg in N-6 enkele telgen niet genoemd, die wel bij Dek voorkomen: Yolanda, Maria (dochters van Walraven II bij Anna van Nieuwenaar) en Philip (bastaardzoon van Reinoud III bij Katrijn Ghosens).

Uit een toevoeging met een nog latere hand blijkt dat dit inderdaad gebeurd is: “Sterft tot Gemmse int lant te Cleeff, anno 1568, sonder kinderen.” (N-6, fol. 58r)

Het vervolg in N-6 moet gedateerd worden tussen 1557, ná de dood van Lodewijk van Brederode, en 1566, het jaar waarin Robert van Brederode overlijdt. Van deze laatste wordt in het vervolg in N-6 gezegd dat hij nog in leven is en ongehuwd. Het vervolg in N-8, ten slotte, komt geheel overeen met het vervolg in N-6. Aangezien de toevoeging over de dood van Hendrik van Brederode in 1568 letterlijk is overgenomen, in dezelfde hand als de rest van het vervolg, moet het vervolg in N-8 wel een directe kopie zijn van het vervolg in N-6.

Verantwoording editie

Hieronder wordt de tekst van de twee verschillende vervolgen gegeven. De wijze van editeren is gelijk aan die van bijlage B. De middeleeuwse spelling van de handschriften is zoveel mogelijk behouden. Normalisering is opgetreden bij de i en j: i als het klinkers betreft, j als ze als medeklinker fungeren. Het verschil tussen ij en y is komen te vervallen en alleen y is in de editie gebruikt. Afkortingen worden voluit geschreven, zonder hiervan melding te maken in de voetnoten. Het veelvuldig afgekorte “voirscreven” blijft echter behouden in haar afgekorte vorm “voirs.”. Het gebruik van leestekens en hoofdletters is naar moderne maatstaven aangepast. De witregels zijn die van het handschrift zelf, het inspringen is door mij toegevoegd om de leesbaarheid van de tekst te bevorderen. De folionummers die tussen rechte haken [] staan komen overeen met de folionummers van de handschriften die als uitgangspunt dienen. In beide vervolgen komen lege plekken voor, in de editie zijn deze aangegeven met “___” als het slechts de plek voor één of enkele woorden betreft en met een witregel als er meer ruimte is opengelaten.

77. Van heer Walravens huysvrouwen, echte kynderen ende doot, dat LXXVII^{te} capittel.

Deese heer Walraven hadde twee huysvrouwen. Deerste, dye geboertighe Margareta van Borssele, dyen hy tegens haer vrunden wille verbuerden, hoe wel dye pays naederhandt gemaict worden. By welcke [fol. 47v] Margareta hy wan twee soonen ende twee dochteren, als Reynoult, dye nae hem heer worde, ende Wolfaert, dye heere van Cloetinge, dye te wive hadde des heere van Bacx eenige dochter, dye weduwe was van ____ van Hueckelem ende hy sterff anno XV^C XLVIII den ____ octobris. Charlotte, dye te man hadde den heere van Montfoort, ende Franchoise, dye te man hadde den heere van Meroede ende Petersem. Ende deese vrouwe Margareta van Borssele sterff int jaer ons Heeren XV^C ende seven, den XVIII^{en} dach in februario, ende leyt begraven tot Vianen op het hoochcoer, ende liet haer voorseiden kynderen achter dat huys te Schooten met synre toebehoerten gelegen by Haerlem, Berghen in Kemerlant, Reyerkerck by Dordrecht, Abbenbroeck inden landen van Voorn, Cloetinge ende Biezelingen in Zeelant, Hemsroede ende dye heerlicheyt binnen Yperen ende Wergum by Cortryck.

Nae doode van Margareta voors. troude heer Walraven syn anderde huysvrouwe, te weten Anna van Nyewenaer, daer hy by wan twee soonen ende vyf dochteren. Als Franchois dye int iaer van XXIX op den XXVII^{en} junii opde Seven Slaepers dach by de regulieren clooster tot Eyndthoven in een clein revierken verdranck. Ende Baltazar, heere van Bergen in Kemerlant, dye troude dochter van heere ____ van Bronchorst ende Batenborch, heere tot Humpel ende Nederwormser. Deerste dochter hyet Walburga, dye trouden den graeff van Steenvoerden, dye naederhant oick graeff van Benthem worden. Dye tweede hyet Yolenta ende was eerst canonsse te Bergen in Henegouwen ende naederhandt trouden sy den heere van Fallis in Henegouwen. Welcke heer van Fallis daer nae, om dye religie wille, verliet syn goet ende liep met syn wyff nae Vranckryck te Genevre ende syn goet worde van den keyser Kaerl den vyfften voor geconfisqueert angeslaegen. Dye derde hyet Margareta ende sy worden een canonyckeisse te Thoorn ende naederhandt vrouwe van Toorn. Dye vierde hyet Magdalena ende was een canonyckeisse te Thoorn ende naderhandt trouden sy tegens vrunden raidt een eedel man vande vrouwe van Toorn uuyt het landt van Cleeff, wiens toenaem was Wyel. Dye vierde hyet Maria, dye eerst oick canonyckeisse te Thoorn was ende naederhandt trouden den heere van Goor int landt van Cleeff.

Ende heer Walraven sterff anno XV^C XXXI den verthiensten januarii ende leyt te Vianen begraeven. Ende syn twede huysvrouwe sterff anno XV^C XXXV ontrent halff oostmaent te Bedber Rypersceyt int sticht van Coelen.

[fol. 48r] **78. Van heer Reynoult den XIXste heer van Brederoide, dat LXXVIIIste capittel.**

Reynoult, dye derde van dien naeme, heer Walravens eerste soon, werdt gebooren anno 1491 den XIXe septembris. Hy was dye XIX^{ste} heer van Brederoide. Hy hadde te wive Philippa der eedelen heere dochter van Esdam, grave van der Marck, dair hy by wan derthien kynderen, daer off te live ende te man gecoomen syn vyf sonen ende vyf dochteren. Deerste soon hiet Philippus een seer schoon jonck vroom man ten wapenen, als hy in Ytalien betoont^a heeft, dair hy een groot cappeteyn was, ende sterff aldair anno MCCCC LVI den XXVsten februarii, ontrent seven maenden voor syn vader ende leyt te Milanen begraven. Den tweeden soen hyet Heinricus ende werdt nae hem heer van Brederoide. Dye derde hyet Lodovicus, dye

^a N-4: bedreven *doorgestreept*, betoont *bovengeschreven*, in andere hand.

verslagen worden in den slach, dye int iaer MCCCCC ende LVII op sinte Laurens dach voor Sinte Quintyn geschieden in Vranckryck, daer hy veel vromicheyts getoont hadde, alsoot een sterck schoon ionck man was, verciert met alle dye duechden dye een eedelman over hem behoirt te hebben. Hy leefde ontrent maer een iaer na syn vader ende hy worden doot van Sinte Quintyn binnen Vianen gebracht, al wair hy op het coor voor thoech altaer begraeven leyt. Syn vader had hem by testamente gemaict dye heerlickheyt van Haverincourt booven Cameryck ende ook dye heerlickheyt van der Ameyde by Vianen, dye hy beyde op Heinrick, doen synen oulsten broeder, erffden. Hy en was noch noyt geweest inde possessie vanden heerlickheyt van der Ameyde, alsoo synen oulsten broeder hem dye nyet laeten volgen en woude, om redenen dye hy wiste tallegieren waer uuyt soot scheen grooten twist gesprooten soude hebben. Maer dye heerlickheyt van Haverincourt lyet hem synen oulsten broeder goet willich volgen. Dye vierde soon hyet Robbertus.

Dye vyfste hyet Reynout dye in syn juecht sterfft.

Dye eerste dochter hyet Margareta, dye troude den grave Peter Ernst^a van Mansfelt ende sy sterfft int iaer XV^C LIV den laisten van februarii^b, seyt van ongenuechte, om dies wille dye coninck van Vranckryck haren man, dye se boven alle dye werelt lyeff hadde, binnen Yevode inden lande van Luxemborch gevangen nam ende lange tyt gevangen hielt [*fol. 48v*] int iaer XV^C LIV den leesten mey. Dye tweede dochter hyet Joanna ende hadde te man Joost van Bronchorst van Batenburch, heere van Humpel. Dye derde, genaempt Franchoise, ghinck in Vranckryck by Reims in Champaignie in een clooster geheten Sainct Binot, van welcke clooster sy naederhandt overste worden. Dye vierde hyet Penelope ende nam te man den graeve van Ysenborch, dye sterfft sonder geboerten van haer achter te laeten. Ende daer nae trouden de voors. Penelope tegens haer vrunden wille eenen eedelman, genaempt ____ Ghistelle, wonachtich by dye stadt van Luxemborch, dair sy kynderen by heeft.

Dye vyfste dochter hyet Helena, dye te man nam den heere van Chantonen, tweede soone van den heere van Granvelle.

Ende heer Reynoults huysvrouwe Philippe, moeder van deese voors. kynderen, sterfft te Bruessel int kynderbedde anno XV^C XXXVII den XXen februarii ende worden te Vianen gebrocht, daer sy begraven leyt int coor aen de noortsyde van thoochcoor, van oudts genaempt coor.

Deese heer Reynoult cocht in syn leven van syn huysvrouwen broeder dye banderye van Haverincourt boven Camerick voor XXVIII duysent gulden. Hy vercocht oick in syn leven dye heerlickheyt van Hemsroede ende dye heerlickheyt binnen Yperen ende Wergum ontrent Cortryck, mits noch dye heerlickheyt ende iurisdicctie dye hy hadde rontomme Amstelredam, ende meer ander goets, ende al binnen dye weert.

Hy hadde van diversche vrouwen eer hy syn huysvrouwe hadde ende oick nae haer doot veel bastaerden, meer dan hy echte kynderen had by syn huysvrouwe, waermede hy groot goet verquisten. Ende als hy oudt was ontrent LXVI jaeren, sterfft hy te Bruessel int jaer XV^C LVI den XXVen dach septembris, ende worden van daer gebracht binnen Vianen, al waer hy by syn huysvrouwe begraeven leyt int coor aen de noortsyde van thoochcoor, onder syn sepulture dye hy by syn leven doen maicken hadde. Ende hy hadde heer van Brederoide geweest XXV jaeren, acht maenden ende elf daegen. Ende hy was in syn leven holtvester van Hol landt, ende heer vander oerde soo lange dat hy dye oulste ende deeken van alle dye heeren van der oerde sterfft. Ende hy liet achter dye heerlickheyt van Brederoide, van Vianen, tburchgraefscap van Utrecht, mits dye banderye van Haverincourt ende Ameyde.

^a N-4: Peter Ernst *in andere hand*.

^b N-4: int jaer XVC LIV den laisten van february *in andere hand*.

69. Van heer Walraven, heeren Reynolts zoen van Brederode, aen wie hy ghehylick is ende wat kynderen van hem gheboren syn, dat LXIX^a ca.

Walraven, die XVIIIe heer van Brederode was heeren Reynolts voers. syn outste zoen ende was mede heer van Vyanen, vander Ameyde ende borchgrave tUtrecht. Dese hadde te wyve vrouw Margareta, heeren Wolfaert van Borsalen, heer vander Veer ende van Vlissingen, Duvelant ende Westcappel, daer hy by wan twe sonen, als Reynolt ende Wolfaert. Reynolt word heer tot Brederode nae den vader ende Wolfaert word heer van Clotingen, die te wyve hadde heer Johans dochter van Bathout, als Bax, ridder tot sHartoghenbosch, wedue van joncheer Jan van Arckel, heer tot Hueckelum. Dese heer Walraven, heer tot Brederode, hadde oick twe dochteren. Die outste dochter, Charlote, trouden heer Jan van Montfoirdt, heer Henrix zoen, [fol. 57r] daer hy by wan twe zonen, als Joest, die heer van Montfordt worde nae syn vader, ende Henrick, die nae heer van Abbenbroeck worde. Die anderde dochter, ghenaeamt Franchoyse, hadde te man die heer van Peterssom ende Merode. Dese heer Walraven nam daer nae syn anderde wyff, vrouwe Anna, des graven dochter van Nuwenaer, daer hy by wan zonen ende dochteren, als joncheer Franchoyse, die tot Endoven verdronck by een watermolen, ende joncheer Balthazar, heer van Berghen by Alckmaer, die ghetrouwt heeft een dochter van Brockhorst van Bathenborch, des heeren suster van Hunnepell by Santhen. Ende die outste dochter hadde te man den grave van Bentheim. Die tweede dochter van desen bedde, Jolenthe ghenaeamt, hadde te man die heere van Fallais van Brygdam. Die derde dochter worde abdisse ende vrou van Tooren inden ghestichte van Colen. Dese heer Walraven sterff anno 1531, op sinte Potiaens nacht, de XIII in januario.

70. Van heer Reynolt^b, heer Walravens outste zoen, die XIX heer tot Brederode was, etc., dat LXX^{tec} ca.

Dese heer Reynolt voers. was die XIX heer tot Brederode, heer van Vyanen, borchgrave tUtrecht, heer ter Ameyde ende van Haverincourt, houtvester in Hollant, heer vander oirden des gulden vliess. Ende hy hadde te wyve Philippam, een dochter van heere Robbrecht vander Marck ende Aernenborch, etc., daer hy by wan vyff zonen ende vyff dochteren. Die outste zoen was ghenaeamt Philippus ende was een seer scoen ende vroem jonck man ende starff int jaer 1554 int hertochdom van Melanen ende leyt aldaer begraven in een minderbroederen cloester buten der stadt. Die tweede zoen is ghenaeamt Henricus ende wert heer tot Brederode etc.^d nae zynen vader. Die derde zoen was ghenaeamt Lodovicus, dese wert by testament van zynen [fol. 57v] vader ghemaect (want hy een wys, vroom, stout ende gheleert jonck man was ende van synen vader seer bemint) heer vander Ameyde mit syn toebehoren ende van Haverincourt. Dan hy besat die heerlickheyden voers.^e nyet lang, want hy worde corts daer na verslagen in een slach voer sincte Quintyn in Vranckryck ende die heerlickheden quamen weder op synen broder^f Henrick, heer tot Brederode. Ende hy worde mit groter eeren ende sonder groter rouwe van synen broeder begraven tot Vyanen opt choer voerden hoghen altaer, int graff van syn olde vaders. Die vierde zoen, ghenaeamt Robrecht, is noch inder tyt onghewet. Dese Robrecht was ghemaect coadiutor vanden biscop van Cameryck. Dan als

^a N-8: LXXVII.

^b N-8: *hierna* van Brederode.

^c N-8: LXXVIII.

^d N-8: *ontbreekt*.

^e N-8: *ontbreekt*.

^f N-8: synen broder *ontbreekt*.

die biscop van Cameryck ghestorven was, worde hem syn recht gheweyghert ende daer wert inghetrudeert die deken van Lier, die een zoen was van een bastaert van Berghen op Zoem, etc.^a Die vyfde zoen, Reynolt, die sterff jonck.

Item, die outste dochter, Margareta ghenaempt, hadde tot een man die vorstelicke grave van Mansvelt, daer van noch inden leven syn twe zonen. Die outste Charolus ende die jongste Philippus ende oick een dochter off twe. Die anderde dochter N. is ghebrocht in een nonnen cloester in Vranckryck. Die derde dochter is ghenaempt Johanna ende heeft tot een man^b die heer van Honepell by Sancten, ende is gheboren van Bronckhorst ende Batenborch. Die vierde dochter, ghenaempt Penelope, heeft ghehad tot een man die grave van Isenborch by Trier, daer sy ghen kynder by en hadde. Ende heeft naderhant een edelman ghetrouwt. Die vyfde dochter is ghenaempt Helena ende heeft die heer van Granvelle, heer tot Schantone in Borgundien, een broeder vanden Cardinael ende biscop van Atrecht was.

Item, noch hadde heer Reynolt van Brederode voers.^c bastaerden, zonen ende dochteren, als Frans die bastaert. stadthouder vanden leenen tot Vyanen, dese hadde die wilden dochter ten wyve. Item, joffrou Margriet die bastaert, [fol. 58r] huysfrouwe van Roloff Grawert van Weerdensteyn. Item, joffrou Lucretia die bastaert, huysfrou van Jan van Haesten. Item, joffrou Anna die bastaert, huysfrou van Ghysbert van Schoten. Item, Lancelot die bastaert, die ghetrouwet heeft die dochter van Aelbrecht^d van Treslong, daer hy mede behylicket heeft die heerlickheit hooch ende leech van Veenhuysen. Item, Arthus die bastaert, licentiaet inden rechten, noch inder tyt onghelyckt. Item, noch Reynolt die bastaert, joffrou vande Ryn, nu weduwe van Presickhoeff, ende joffrou Sara die bastaert. Dese drie leste syn kynder van Katryn Ghosens, dochter van Wesell.

Henrick worde nae syns vaders doot die twyntichste heer van Brederode ende van Vyanen, etc. Dese Henrick was een vroem, sterck ende stout man voer die vianden inden oirloghe. Hy nam te wyve een seer schoen frische ende eedele vrouwe, grave Humberts dochter van Nuwenaer, daer hy noch tertyt ghen kynder by en heeft, waer doer te beduchten is dat in hem sterven sal die rechte ende direct lynie des edelen ende hoechgeboren gheslachte van Brederode. Sterft tot Gemmse int lant te Cleeff, anno 1568, sonder kinderen.^e

^a N-8: *ontbreekt*.

^b N-8: *hierna* gehad.

^c N-8: van Brederode voers. *ontbreekt*.

^d N-6: *in andere hand*.

^e N-6: Sterft tot Gemmse int lant te Cleeff, anno 1568, sonder kinderen *in andere hand*.